

rum

Socialudvalget (2. samling)
SOU alm. del - Bilag 138
Offentligt

om pension og samfund

Nr. 20 = Maj 2005

Nedsat pensionsalder:

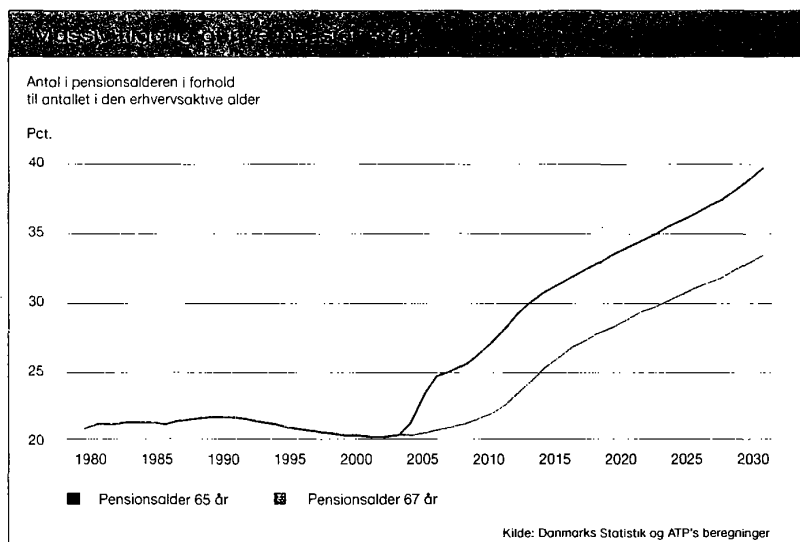
Pensionistboom her og nu mindsker arbejdsstyrken

Netop nu sker der en voldsom ændring i forholdet mellem antallet af personer, der har nået pensionsalderen, og personer i den erhvervsaktive alder: Hvor der i 2003 var én i pensionsalderen pr. fem i den erhvervsaktive alder, så vil der i 2006 – bare tre år senere – være én pr. fire i den erhvervsaktive alder. Det vil få samfundøkonomiske konsekvenser, mener eksperter.

Forklaringen er, at Folketinget i 1999 vedtog at nedsætte pensionsalderen fra 67 år til 65 år som led i et nyt tilbage-
trækningssystem og efterlønsreformen. Nedsættelsen gælder for personer, der er fyldt 65 år efter 1. juli 2004.

De ændrede regler betyder, at omkring dobbelt så mange som hidtil netop nu kan gå på pension. Nemlig både de, der runder de 67 år – som har ret til pension efter de gamle regler – og så de nye 65-årige.

For ATP betyder de nye regler billedlig talt, at det vælter ind med pensionistkunder i butikken: I stedet for, at der i perioden 2004-2006 kommer ca. 150.000 nye med ret til ATP-pension, er antallet ca. 260.000 – altså 110.000 ekstra.

Figuren viser hvor mange personer, der har nået pensionsalderen i forhold til antallet af personer i den erhvervsaktive alder. I 2003 var der lige godt én pr. fem i den erhvervsaktive alder. Med nedsættelsen af pensionsalderen er der i 2006 godt én pr. fire i den erhvervsaktive alder. Figuren viser også, at der – uden den nedsatte pensionsalder – først i 2014 ville have været én person i pensionsalderen pr. fire i den erhvervsaktive alder.

Og langt de fleste 65-årige vil være pensionister med det samme, viser en ny opgørelse. De kunne have valgt anderledes: Ved pensionsalderen kan man enten vælge at få ATP-pension fra dag ét, eller man kan – hvis man f.eks. har et par års lønindtægt tilbage – udsætte den

og få en større pension senere. Tilsvarende regler er for få år siden indført for folkepensionen.

»Men vi kan konstatere, at de 65-årige er akkurat lige så ivrige efter at få udbetalt pension her og nu, som de 67-årige ▶

► var det tidligere,« siger Keld Nicolaisen, vicedirektør i ATP.

At de yngre pensionister opfører sig som de ældre er ikke nogen naturlov: »Vi har været spændt på, om de nye 65-årige ville opføre sig anderledes, for eksempel fordi de i højere grad ønskede at arbejde et par år ekstra og dermed udsætte ATP-pensionen. Hvis man har en god indkomst et eller to år endnu, kan der være god idé i at udsætte sin ATP-pension. Den bliver ca. 10 pct. højere – resten af livet – for hvert år, man udsætter. Men disse første tal viser, at de 65-årige har lige så stor lyst til at gå på pension som de 67-årige,« siger Keld Nicolaisen.

Opgørelsen viser, at 94 pct. af de 65-årige kvinder ønsker ATP-pensionen med det samme, hvilket svarer til niveauet tidligere, hvor 95 pct. af de 67-årige valgte pensionen til. Tilsvarende for mændene: 90 pct. af de 65-årige ønsker pension, mod tidligere 91 pct. blandt de 67-årige.

Pensionsalder til debat

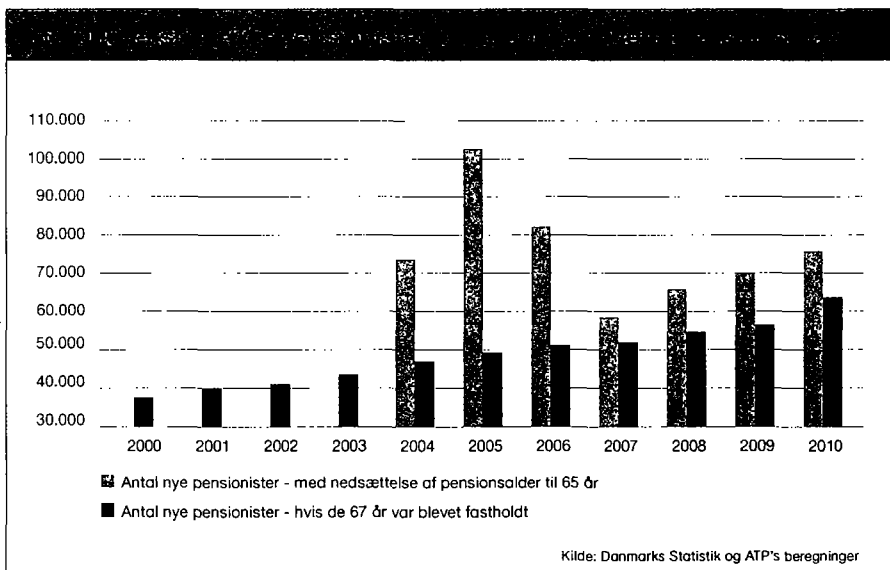
Konsekvenserne af den fremrykkede pensionsalder er – sammen med spørgsmålet om efterløn – et centralt tema i den aktuelle velfærdsdebat.

Normalt er det efterlønnen og dens aldersgrænse, der tager teten i debatten – sandsynligvis fordi de fleste vælger efterlønnen forud for pensioneringen. Men konsekvensen af, om pensionsalderen er den ene eller anden, bør ikke overses, mener økonomiprofessor Torben M. Andersen, formand for regeringens Velfærdskommission.

»At pensionsalderen har betydning for arbejdsstyrken og dermed de offentlige finanser står ikke til diskussion. Spørgsmålet er ikke om, men hvor meget en

Nye pensionister	Antal	... heraf ATP-pensionerede	ATP-pensionerede i pct.
Kvinder, som fyldte 67 år i anden halvdel af 2003	11.117	10.533	95
Kvinder, som fyldte 65 år i anden halvdel af 2004	11.868	11.210	94
Mænd, som fyldte 67 år i anden halvdel af 2003	11.400	10.321	91
Mænd, som fyldte 65 år i anden halvdel af 2004	12.527	11.309	90

Kilde: ATP

Figuren viser, hvor mange ATP-pensionister, ATP – år for år – forventer, når pensionsalderen som en konsekvens af nedsættelsen fra 67 til 65 år. Især i 2004 til 2006 vokser pensionistgruppen – med i alt 110.000 personer – som følge af de nye regler. Men også herefter kommer der hvert år flere, end der ellers ville være kommet. Forklaringen på det er først og fremmest, at flere i de nye ATP-pensionistårgange er i live, når de når frem til den lavere pensionsalder.

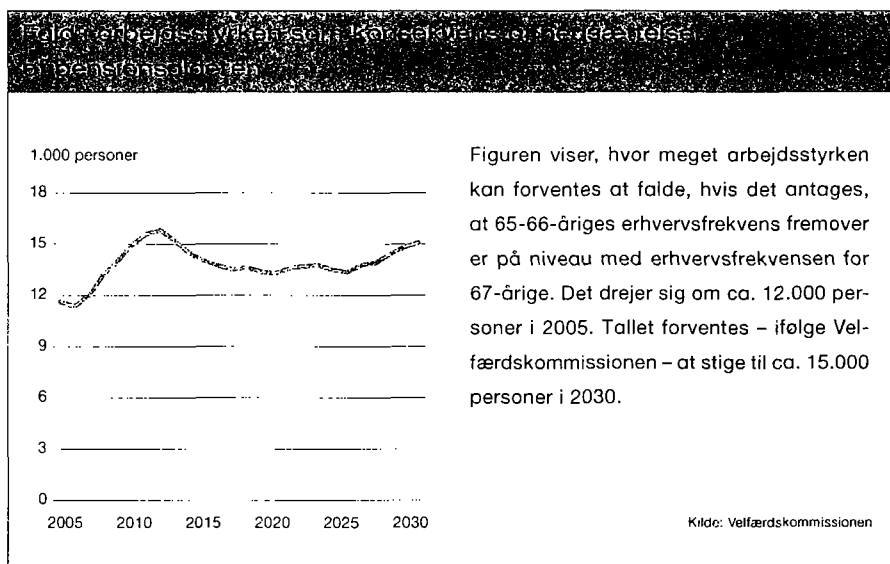
nedsat pensionsalder betyder for erhvervsdeltagelsen. Det er en stærk trend i tiden, at folk trækker sig tilbage, når de har mulighed for det og råd til det. ATP's tal tyder også umiddelbart på, at de 65-årige opfører sig, som de 67-årige gjorde tidligere. Hvis det er tilfældet, så kan vi forvente et fald i arbejdsstyrken frem-

over på 12-14.000 personer,« siger Torben M. Andersen.

Og det er et problem, mener han: »En zigzag-bevægelse er sjældent god, men med den stigende levetid i befolkningen bliver vi nødt til at gå den modsatte vej af den, vi lige har gået, hvis de offentlige ►

- finansier skal hænge sammen fremover,« siger Torben M. Andersen.

Også Jørn Henrik Petersen, professor ved Syddansk Universitet og medlem af Velfærdskommissionen, hæfter sig ved 'signalværdien' i den lavere pensionsalder. »Her og nu har pensionsalderen måske ikke den store betydning i sig selv. De fleste havde jo trukket sig tilbage fra arbejdet i forvejen. Men nedsættelsen er en uheldig beslutning og et signal, der går helt på tværs af virkeligheden. På grund af befolkningens stigende levealder bliver vi nødt til også at diskutere pensionsalder, og for mig er der ingen tvivl om, at den – på den ene eller anden måde – bør sættes op igen.«

Det har store økonomiske konsekvenser for pensionistlivet, om man lader sig pensionere som 65- eller som 67-årig. Forklaringen er, at man indbetaler til sin pensionsordning i to år mindre – og især at man skal have udbetalt pension i to år ekstra. Her er et eksempel med to ATP-pensionister.

Jens Krogh er født den 30. juni 1939 og kan gå på pension som 67-årig. Hans ven, Ole Møller, er én dag yngre, han er født den 1. juli 1939 og kan derfor –

som følge af efterlønsreformen – pensioneres som 65-årig.

Jens Krogh og Ole Møller har igennem årene indbetalt præcis det samme til deres ATP-pension – nemlig fuldt A-bidrag fra og med 1964. Men Jens Krogh indbetaler fortsat i de to år, hvor venen er på pension, og han selv arbejder.

Ole Møller vil fra og med juli 2004, hvor han bliver pensioneret – resten af livet – få en årlig ATP-pension på 19.240 kr.

Jens Krogh vil, fra og med juni 2006, hvor han bliver pensioneret – resten af livet – få en årlig ATP-pension på 23.640 kr.

Jens Krogh får altså i sit pensionistliv 23 pct. mere om året end Ole Møller. De kommer til at opleve tilsvarende økonomiske forskelle i de pensionsopsparinger, de i øvrigt måtte have.